

SPICT™ je vodič za prepoznavanje osoba s povećanim rizikom od pogoršanja zdravlja te smrti.

Utvrđite kod tih osoba nepodmirene potrebe za suportivnom i palijativnom skrbi.

1. Potražite opće indikatore pogoršanja zdravlja

- Neplanirane hospitalizacije
- Izvedbeni status je loš ili u pogoršanju, s ograničenom reverzibilnošću; osoba provodi u krevetu ili stolici više od 50% vremena dnevno
- Zbog fizičkih i/ili mentalnih zdravstvenih problema osoba je ovisna o tuđoj pomoći u većini svojih potreba
- Potrebna je veća podrška osobi koja njeguje pacijenta
- značajan gubitak težine u posljednjih 3-6 mjeseci i/ili nizak indeks tjelesne mase
- Osoba ili obitelj traže palijativnu skrb, prestanak ili ograničavanje liječenja, ili fokusiranje na kvalitetu života

2. Potražite kliničke indikatore jednog ili više uznapredovalih stanja

Maligna bolest

Funkcionalna sposobnost pogoršava se zbog progresivnog karcinoma
Preslab za onkološko liječenje, ili se liječenje svodi na kontrolu simptoma

Demencija/krhkost

Ne može se oblačiti, hodati ili jesti bez pomoći
Želi manje jesti i piti; poteškoće u održavanju ishranjenosti
Urinarna i fekalna inkontinencija
Više ne može verbalno komunicirati; oskudne socijalne interakcije
Prijelom bedrene kosti; više padova
Rekurentne febrilne epizode ili infekcije; aspiracijska pneumonija

Neurološka bolest

Progresivno propadanje fizičkih i/ili kognitivnih funkcija usprkos optimalnoj terapiji
Smetnje govora sa sve većim teškoćama komuniciranja i/ili progresivnim smetnjama gutanja
Rekurentna aspiracijska pneumonija; dispneja ili respiratorna insuficijencija

Srčana/vaskularna bolest

NYHA III./IV. kategorija srčane insuficijencije, ili ekstenzivna nelječiva bolest koronarnih arterija uz dispneju ili grudnu bol u mirovanju ili u minimalnom naporu
Teška, inoperabilna bolest perifernih krvnih žila

Respiratorna bolest

Teška kronična bolest pluća:
● s dispnejom u mirovanju ili kod minimalnog napora između egzacerbacija
Potreba dugotrajne terapije kisikom
Potreba ventilacije zbog respiratornog zatajenja, ili je ventilacija kontraindicirana

Bubrežna bolest

4. ili 5. stadij kronične bubrežne bolesti (eGFR <30 ml/min) s pogoršanjem zdravlja
Zatajenje bubrega koje komplicira druga stanja koja skraćuju životni vijek ili pak komplicira liječenje
Prestanak dijaliziranja

Jetrena bolest

Uznapredovala ciroza s jednom ili više komplikacija u protekloj godini:
● Ascites otporan na diuretike
● Hepatička encefalopatija
● Hepatorenalni sindrom
● Bakterijski peritonitis
● Rekurentna krvarenja iz varikoziteta
Transplantacija jetre je kontraindicirana

Pogoršanje i rizik od smrti zbog bilo kojeg drugog ireverzibilnog stanja ili komplikacije

3. Revidirajte sadašnju skrb i plan skrbi

- Revidirajte sadašnje tretmane i lijekove kako bi pacijent dobivao optimalnu skrb
- Ako su simptomi ili potrebe kompleksni i teško rješivi, razmislite o upućivanju užem specijalistu
- Usuglasite se s pacijentom i njegovom obitelji o sadašnjim i budućim ciljevima skrbi, te planu skrbi
- Ako pacijentu prijeti gubitak sposobnosti, planirajte unaprijed

Šifra Z51.5

Kad je kod pacijenta prepoznata potreba za palijativnom skrbi, korisno je dodijeliti mu MKB-10 šifru koja označava palijativnu skrb: Z51.5. Time pacijent u kliničkom radu i u informatičkom sustavu postaje prepoznatljiviji pa je i veća šansa da dobije primjereniju skrb.

Bilješke

Zašto je važno prepoznati osobe koje se približavaju kraju života?

Rano prepoznavanje osoba koje se približavaju kraju života i uključivanje tih osoba u sustav palijative omogućuje rano planiranje i bolje koordiniranu skrb.

Predviđanje potreba umjesto prognoziranja preostalog vremena

- Ovdje je više riječ o ispunjavanju potreba nego o razradi strogo definiranih vremenskih okvira.
- Prognoziranje je samo po sebi teško i neprecizno, čak i onda kad se zasniva na objektivnim kliničkim indikatorima.
- Većina ljudi sklona je pridavati pretjeranu težinu prognoziranju, a premalu pak važnosti planiranja mogućih potreba, naročito kod pacijenata s nemalnim bolestima, krhkošću i komorbiditetom.
- Fokusiramo se na predviđanje vjerojatnih potreba pacijenata, kako bismo mogli pružiti pravu skrb u pravi trenutak. To je važnije nego precizno odrediti vrijeme koje im preostaje, a ujedno vodi i boljoj proaktivnoj skrbi, usklađenoj sa željama pacijenata.

Trebate li pomoć u procjeni nekog pacijenta i njegovih potreba?

Obratite se Bolničkom palijativnom timu
KBC Sestre milosrdnice
radnim danom od 7:30 do 15:30 sati:

- 099/ 733-0791 / VPN: (99)5561
- 091/ 436-8056 / VPN: (99)5056
- 098/ 235-660 / VPN:253(lokacija Draškovićeve)

Izvor: NHS Lothian, <http://www.spict.org.uk/> Verzija travanj 2016.
www.goldstandardsframework.org.uk

SPICT

Alat za prepoznavanje
potreba za palijativnom i
suportivnom skrbi

